

Henryk Kondziela

Antoni Stefan Kašinowski (1931–2017)

W dniu 8 czerwca 2017 roku zmarł w Poznaniu mgr inż. arch. Antoni Stefan Kašinowski. Architekt, projektant i badacz architektury i urbanistyki zabytkowej. Autor wielu projektów i prac badawczych w budowlach z różnych epok stylowych. Także autor szeregu publikacji na temat zabytkowej architektury i urbanistyki, technik budowlanych i badań architektonicznych. Prezes Oddziału Poznańskiego Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków w latach 2005–2008.

Urodził się 22 sierpnia 1931 roku w Warszawie. Po ukończeniu Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Łowiczu rozpoczął w 1950 roku studia na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. W 1952 roku podjął pracę jako asystent terenowy w Zakładzie Architektury Polskiej Politechniki Warszawskiej, biorąc udział w badaniach architektonicznych Zamku Królewskiego i murów obronnych Starego Miasta w Warszawie, zamków w Ciechanowie i Szczecinie, kolegiaty w Tumie pod Łęczycą oraz w Opatowie. Następnie w latach 1956–1959 pracował w Centralnym Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki jako inspektor nadzorujący prace konserwatorskie w województwach opolskim i wrocławskim. Po przerwie studiował na Wydziale Architektury Politechniki Wrocławskiej, które ukończył w 1970 roku. W latach 1959–1975 pracował w Pracowni Projektowej Oddziału Państwowego Przedsiębiorstwa Pracowni Konserwacji Zabytków w Szczecinie jako projektant i starszy projektant. W tym okresie wykonał szereg badań architektonicznych, m.in. w skrzydle wschodnim i piwnicach Zamku Królewskiego w Warszawie, Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie, zamkach w Malborku i Świdwinie, Lidzbarku, Żarach; ratuszach w Szczecinie, Gubinie, Gdańsku i Chojnie; w kościele pw. św. Katarzyny w Bytowie i zespołach poklasztornych w Kołbaczu i Cedyni oraz w kilku kamienicach w Trzebiatowie. Opracował projekty odbudowy, rekonstrukcji i adaptacji do nowych funkcji dla następujących obiektów: zamku w Szczecinie (skrzydło wschodnie i mennicze, współautor), zamku w Świdwinie, zamku

w Głogowie, ratuszy w Szczecinie i Gubinie, kościołów: św. Mikołaja w Kamieniu Pomorskim, św. Ducha w Pyrzycach, kaplicy kościoła NMP w Żarach, skrzydła zachodniego klasztoru w Kołbaczu oraz bramy Wolińskiej w Goleniowie i czterech kamienic w Trzebiatowie.

Był kierownikiem kontraktu zagranicznego w Stralsundzie, gdzie opracował projekt rekonstrukcji i zagospodarowania terenu murów miejskich, a także rekonstrukcję, odbudowę i adaptację czterech kamienic. W 1976 roku przeniósł się do Poznania i w Oddziale PP PKZ podjął badania kompleksowe architektoniczne w kamienicy nr 48 na Starym Rynku niezniszczonej w czasie działań wojennych i opracował studium rekonstrukcji i adaptacji tejże kamienicy oraz jej przedłużenia przy ul. Klasztornej 19. Następnie w latach 1977–1981 pracował w Oddziale PP PKZ w Zamościu jako generalny projektant rewaloryzacji Starego Miasta.

Tu prowadził badania i opracował projekty konserwacji i adaptacji następujących fortyfikacji Zamościa: Nowej Bramy Lubelskiej (współautorstwo), fragmentu Kurtyny wraz z Bramą Lubelską starą i nową (współautorstwo), bastionu I i bastionu VII, Kurtyny z podwaliną, Furty wschodniej (współautorstwo) oraz zespołu klasztornego siostr klarysek. W 1982 roku wrócił do Poznania i ponownie podjął pracę w Pracowni Projektowej Oddziału PP PKZ w Poznaniu. Tu wykonywał szereg zadań związanych zarówno z zabytkami Poznania, jak i Wielkopolski. Prowadził badania architektoniczne oraz wykonywał projekty adaptacji i restauracji wielu kamienic Starego Miasta, m.in. Stary Rynek 42 i 44, ul. Gołębia 2, ul. Wrocławska 11, Hotelu Saskiego przy ul. Wrocławskiej 25 i badania w kościele NMP na Ostrowie Tumskim. Przygotował kilkadziesiąt ekspertyz konserwatorskich, m.in. dla ratusza poznańskiego i kościoła farnego, murów obronnych Ostrowa Tumskiego i kamienicy Ostrów Tumski 11. Prowadził nadzór architektoniczno-konserwatorski w kilkudziesięciu obiektach w Poznaniu i Wielkopolsce. Dla ponad dwudziestu obiektów w Wielkopolsce wykonał także szereg badań architektonicznych, eks-

pertyz oraz projektów, m.in. dla kościołów w Chojnicy i Buku, klasztoru w Obornikach, pałaców w Będlewie, Tulcach, Wąsowie, Konarzewie, Kretkowie i dworu w Myszkowie oraz zamku w Kórniku. W okresie tym prowadził także badania architektoniczne w Elblągu i Kołobrzegu we wszystkich odgruzowywanych piwnicach kamienic Starego Miasta, powierzchniowe badania na podzamczu murów obronnych zamku Elbląga oraz historycznej zabudowy ul. Świętego Ducha 33–37, Starego Rynku 35–38. Wykonał studium badawczo-projektowe kamienicy Świętego Ducha 12 oraz szereg ekspertyz dla badanych kamienic. W ramach kontraktów zagranicznych Pracowni Konserwacji Zabytków pracował, głównie prowadząc badania architektoniczne, w Rydze, Poczdamie, Alt Madlitz i Berlinie, gdzie przy reprezentacyjnych schodach Galerii Narodowej na Wyspie Muzeów wykonał badania architektoniczne i ustalając stan zniszczeń przygotował koncepcję prac restauracyjno-konserwatorskich (współautorstwo). Brał udział w wielu konferencjach naukowo-konserwatorskich przedstawiając w referatach m.in. wyniki wielu własnych badań. Między innymi na konferencjach: Zamość 1983 – „Problematyka konserwatorska fortyfikacji nowożytnych”, ref. „Fortyfikacje Zamościa w początkach XIX w.”; Szczecin 1985 – „Człowiek a zespoły staromiejskie i historia i teraźniejszość”, ref. „Dyspozycja przestrzenna miasta średniowiecznego

w badaniach architektury i urbanistyki”; Gdańsk 1986 – międzynarodowa konferencja archeologiczna Elbląg-86’ ref. „Spojrzenie na średniowieczną dyspozycję przestrzenną Elbląga i jej realizacja. Miasto – blok – działka”; 1996 Elbląg – „Stare Miasto w Elblągu”, ref. „Gotycka kamienica hanzeatycka Elbląg, Kołobrzeg, Ryga”; 2003 Poznań – „Powstanie i rozwój Starego Miasta w Poznaniu”, ref. „Rozplanowanie średniowiecznego Poznania na tle hanzeatyckim”. Opublikował ponad 40 artykułów w literaturze specjalistycznej, m.in. dotyczących badań architektonicznych, Zamku Królewskiego w Warszawie, fortyfikacji Zamościa, zamku w Malborku, kamienic pomorskich w związku z badaniami w Elblągu i Kołobrzegu, zasad muratorstwa na Pomorzu Zachodnim i zamków tego regionu, ich renowacji i adaptacji, a także problematyki urbanistycznej miast. Był badaczem posiadającym dużą wiedzę i obdarzonym intuicją, która pomagała w pracy, a wykonywał ją niezwykle rzetelnie i skrupulatnie, toteż badania te wniosły znaczący wkład do historii architektury.

Posiadał niezwykłą pamięć i umiejętność barwnego opowiadania. Życzliwy i przyjacielski w stosunku do współpracowników, przez bliskich nazywany mentorem. W uznaniu zasług dla ochrony zabytków odznaczony został Srebrną i Złotą Odznaką Za Opiekę nad Zabytkami oraz Srebrnym Medalem Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” i Medalem „Budowniczy Zamościa”.